

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2026 році

29.09.2025 року

с. Веселі Боковеньки

Нами, начальником відділу моніторингу стану лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист» РОМАНСЬКОЮ Ларисою, головним лісничим ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки» Бойко Наталією провели 29.09.2025 року лісопатологічне обстеження лісових насаджень, з метою призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 5,9 га.

Для таксаційного опису обстежених насаджень використовувались матеріали базового лісовпорядкування 2020 року.

Категорія захисності – Регіональний ландшафтний парк (господарська зона)

Квартал 12 виділ 27 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 6Я31ЛПШ1ЛПД2ДЗ+ВГЛ+ГЗ, вік 120 років, клас бонітету 3, повнота 0,5, ТЛУ Д2ПД.

Квартал 12 виділ 30 площа виділу 0,2 га, експлуатаційна площа 0,2 га, склад насаджень 6ЯЛЄ1ЯЛК1САВ1ЯЦБ1ТСЯ+ШГС, вік 87 років, клас бонітету 3, повнота 0,7, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 12 виділ 38 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад 6Д34ЯЗ, вік 95 років, клас бонітету 3, повнота 0,4, ТЛУ Д2ПД

Квартал 12 виділ 48 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 10ДЗ, вік 75 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 12 виділ 55 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 9Д31ЯЗ+ЯСП+ЛПД+КЛП вік 120 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 12 виділ 58 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 8Д32ЯЗ+КСЗ+БУНД+ГКЗ+ЛПД вік 120 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 12 виділ 63 площа виділу 0,2 га, експлуатаційна площа 0,2 га, склад насаджень 6САВ2Д31С31ВГЛ+КТЧ+ЯОВІ вік 120 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С3ГДС.

Квартал 12 виділ 67 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 10СЗ+САВ+ШГС+ТУЗ, вік 120 років, клас бонітету 2, повнота 0,5, ТЛУ С2ЛДС.

Квартал 12 виділ 68 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 7Я31ВГЛ1БУНД1ДЗ, вік 120 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С2ЄД.

Квартал 12 виділ 78 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 6Д32Я31КЛГ1ЛПД+ЯСП, вік 115 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ Д2КЛД.

Квартал 12 виділ 81 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 7САВ3ЯОВІ+ШГС+ЯОК, вік 115 років, клас бонітету 3, повнота 0,5, ТЛУ С2ЛДС.

Квартал 12 виділ 91 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 5Д32Я31КС31ЯСП1САВ+ВГЛ+ЛПД+ГКЗ, вік 115 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 12 виділ 92 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насаджень 5Д32САВ1КЛГ1Я31АКБ+КСЗ, вік 115 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 12 виділ 104 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насадження 10БП, вік 60 років, клас бонітету 1А, повнота 0,5, ТЛУ ДЗПД.

Квартал 12 виділ 106 площа виділу 0,3 га, експлуатаційна площа 0,3 га, склад насадження 5Д32ВГЛ2ГК31ЯЗ+КСЗ, вік 115 років, клас бонітету 3, повнота 0,6, ТЛУ СЗПД.

Квартал 24 виділ 54 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насадження 4ЯЛЕ4ЛЩВ2ЯЗ, вік 120 років, клас бонітету 2, повнота 0,5, ТЛУ ДЗПД.

Квартал 25 виділ 1 площа виділу 0,5 га, експлуатаційна площа 0,5 га, склад насадження 5ЯЗ(100)ЗД32ЯЗ(70), вік 100 років, клас бонітету 4, повнота 0,7, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 25 виділ 2 площа виділу 1,0 га, експлуатаційна площа 1,0 га, склад насадження 8Я32ДЗ+ВГЛ, вік 95 років, клас бонітету 4, повнота 0,7, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 25 виділ 15 площа виділу 0,4 га, експлуатаційна площа 0,4 га, склад насадження 7Д33ЯЗ, вік 120 років, клас бонітету 4, повнота 0,7, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 25 виділ 16 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насадження 4Д36ЯЗ, вік 85 років, клас бонітету 4, повнота 0,6, ТЛУ С1ЄКД.

Квартал 25 виділ 22 площа виділу 0,4 га, експлуатаційна площа 0,4 га, склад насадження 10ДЗ, вік 110 років, клас бонітету 2, повнота 0,7, ТЛУ Д2КЛД.

Квартал 25 виділ 24 площа виділу 0,6 га, експлуатаційна площа 0,6 га, склад насадження 7Д33ЯЗ, вік 90 років, клас бонітету 3, повнота 0,7, ТЛУ Д2КЛД.

Квартал 25 виділ 30 площа виділу 0,4 га, експлуатаційна площа 0,4 га, склад насадження 8Я32ДЗ, вік 120 років, клас бонітету 1, повнота 0,6, ТЛУ ДЗПД.

Квартал 25 виділ 31 площа виділу 0,4 га, експлуатаційна площа 0,4 га, склад насадження 8Я32КЛГ, вік 120 років, клас бонітету 1, повнота 0,7, ТЛУ ДЗПД.

Квартал 25 виділ 32 площа виділу 0,1 га, експлуатаційна площа 0,1 га, склад насадження 9Д31БРС+ГЗ, вік 125 років, клас бонітету 1, повнота 0,7, ТЛУ Д2КЛД.

Згідно рішення Кіровоградської обласної ради двадцять четвертої сесії четвертого скликання від 04.11.2005 року №507 створено регіональний ландшафтний парк «Боковеньківський ім. М.Л. Давидова» на території Долинського району (тепер Кропивницький).

Згідно додатку до рішення Кіровоградської обласної ради в Переліку природно-заповідних територій, які увійшли до складу новоствореного регіонального ландшафтного парку «Боковеньківський ім. М.Л. Давидова» зазначено, що до нього входить територія дендрологічного парку загальнодержавного значення «Веселі Боковеньки» площею 109,0 га.

Відповідно до п.3.2 Положення про Дендрологічний парк загальнодержавного значення «Веселі Боковеньки» дозволяється догляд за насадженнями (санітарні рубки, рубки з реконструкції, догляду за формою стовбура та крони та інших лісогосподарських заходів).

П.3.3 «Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Дендропарку здійснюється на підставі дозволів, виданих уповноваженими на те органами у сфері охорони навколишнього природного середовища у межах лімітів, установлених Мінприроди».

В територію дендрологічного парку, загальною площею 109 га входять квартали 12, 24-25.

Відповідно листа Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 24.02.2021 №25/2-22/3956-21 були погоджені матеріали лісовпорядкування, за якими вказано, що ділянки в кварталах 12, 24, 25 відносяться до господарської зони регіонального ландшафтного парку.

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки», призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев.

Обстеженням встановлено:

Причини послаблення в ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки» зумовлені незадовільним загальним санітарним станом насаджень на момент обстеження, яке відбувається в результаті впливу комплексу несприятливих факторів абіотичного і біотичного характеру, який включає в себе: погодні та ґрунтово-кліматичні чинники, осередки шкідників, та антропогенні (несвоєчасне та не в повному обсязі проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів), в результаті чого і відбувається загибель дерев, в насадженнях з'являється підвищений природний відпад.

На обстежених ділянках у вибірку санітарну рубку відбиратимуться нежиттєздатні листяні та хвойні дерева всіх порід IV – V категорії стану, з зрідженою кроною, із сухими скелетними гілками, на уражених деревах відмічається розрідженість та суховершинність більше 2/3 крони, поодинокі дерева з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з дугоподібно зігнутими стовбурами, з підірваною кореневою системою, з локальним відшаруванням кори та явними ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками.

При огляді стоячих та похилених стовбурів, встановлено по характерним ходам пошкодження стовбуровими шкідниками. Під корою усіх листяних порід спостерігаються личинкові ходи які забиті трухою, що характерно для вусачів, окрім цього були виявленні ходи златок. На поодиноких ясеневих деревах спостерігаються пошкодження вторинними шкідниками при обстеженні насаджень на стовбурах були виявлені характерні ходи для великого та малого ясеневих лубоїдів, а також поодинокі заболонників.

Хвойні насадження пошкоджені стовбуровими шкідниками, а саме короїдами (лубоїдами), вусачами (рагієм ребристим, комлевим коротковусим) та златками.

Всі обстежені ділянки належать до дендрологічного парку загальнодержавного значення «Веселі Боковеньки» ім. М.Л. Давидова та розташовані в зоні відпочинку, які постійно відвідуються населенням в оздоровчих, рекреаційних та освітньо – виховних цілях.

Заплановані заходи направлені на поліпшення санітарного стану насаджень, збереження та покращення декоративних властивостей насадження та існуючих ландшафтів, створення безпечних та сприятливих умов для екскурсійного обслуговування та відпочинку відвідувачів парку.

Висновок:

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях природно – заповідного фонду ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки» будуть відібрані у вибірку санітарну рубку нежиттєздатні дерева, які пошкоджені стовбуровими шкідниками: лубоїдами, заболонниками, вусачами, златками. Довготривале знаходження насаджень в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків шкідливих організмів.

Характер всихання оглянутих насаджень поодинокий та груповий, ступінь всихання слабка та середня.

При проведенні вибіркової санітарної рубки в насадженнях ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки» залишати дерева, які виконують важливі біоценологічні функції та не допускати зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти, згідно Санітарних правил в лісах України.

Рекомендації та пропозиції:

1. Виходячи із фактичного фізіологічного стану насадження: поодиноким та груповим всиханням, після лісопатологічного обстеження ділянок, згідно Закону України

«Про природно - заповідний фонд України», в межах природно заповідного фонду, допускається здійснення санітарних заходів, націлених на запобігання змінам природних комплексів і не порушують режиму заповідного фонду, тому в обстежених ділянках доцільно провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів.

2. В насадженнях, з метою недопущення розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням ефективних заходів та технологій в максимально стислі терміни, враховуючи стан насаджень та особливості розвитку шкідників, **а саме вибіркової санітарної рубки на загальній площі 5,9 га.**

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні здійснювати моніторинг за поширенням шкідників лісу та проводити наземні біологічні заходи боротьби із шкідниками лісу, а саме розвішування гнізд для птахів.

4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати із дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555 та Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

Акт складений у 4-х примірниках:

1. Центрально-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства
 2. Департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської обласної державної військової адміністрації
 3. ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки»
 4. ДСЛП «Херсонлісозахист»
- Додаток: фотофіксація.

Начальник відділу моніторингу стану
лісових насаджень ДСЛП «Херсонлісозахист»

Лариса РОМАНСЬКА

Головний лісничий
ДСДЛ центру «Веселі Боковеньки»

Наталія БОЙКО